

Махінько А. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ
НА КОНКУРЕНТНОМУ РИНКУ**

В процесі розвитку торгівлі набувають великого значення взаємини між продавцями та покупцями. Вони залежать від безлічі факторів: середовище спілкування, рівень освіти, статус співрозмовників та інше. Проте у самому процесі спілкування виділяють деякі загальні моменти, які пов'язані з виконанням людьми соціальних функцій або ролі.

«Продавець» та «Покупець» відіграють важливу роль в розвитку покупки-продажу товарів. Між продавцем і покупцем взаємозв'язок не повинен закінчуватися в момент продажу товару або надання послуги. Довгострокові взаємини в торгівлі набувають все більшої актуальності, покупці заздалегідь знають в який магазин повернуться за покупкою і звернуться там до конкретних продавців або консультантів.

Для торгового підприємства важливо, щоб покупці доброзичливо ставилися до його співробітників. Основа для створення такого ставлення – задоволення від покупок. Покупець залишиться задоволений, якщо продавці орієнтуються саме на нього, а не на збут. Такі продавці не просто укладають угоди, вони прагнуть задовольнити потреби своїх клієнтів. Продавець повинен запропонувати і допомогти покупцеві придбати незаплановані товари. Такі додаткові послуги підвищують прибутковість магазину та збільшують ступінь задоволення споживачів. Процес продажу закінчений тільки тоді, коли продавець впевнений, що його покупець повністю задоволений і має намір в недалекому майбутньому ще раз відвідати магазин [3].

Торгова угода – лише один з етапів формування кола лояльних до магазину клієнтів – мети, про яку повинен пам'ятати кожен обслуговуючий покупця продавець.

Важливою складовою спілкування в торгівлі, є рівень значущості спілкування між продавцем і споживачем, необхідність самого процесу взаємин. За короткий час спілкування можна визначити особливості поведінки людей в магазині, інколи вони намагаються створити виграшне враження заради досягнення конкретного разового результату. Все це стосується і продавця і покупця. Дані особливості обумовлюють негативні моменти в спілкуванні – невитриманість, грубість, неуважність та інше.

Важливим для грамотної взаємодії з клієнтами в торгівлі має врахування продавцями існуючої протилежної спрямованості особистих інтересів з покупцями. У продавця є завдання – продати весь товар, а покупця – придбати необхідний товар. На жаль, така ситуація, змушує обидві сторони засумнівається в довірі один до одного, і як негативний наслідок цього – взаємна недовіра. Виражатися це може різними способами в залежності від особливості характеру людини, часто призводить до незворотніх конфліктів[2].

Продавець (торговець) є єдиним представником всієї системи, який має прямий контакт з споживачем. Тому саме йому адресуються всі особисті реакції, претензії покупця. Знання цієї обставини дозволяє працівникам торгівлі збільшити власну самооцінку і значимість свого місця в обслуговуванні споживачів, а також відчувати відповідальність не тільки за результати своєї праці, а й за діяльність всього магазину. Тому продавець зобов'язаний виправдовувати будь-які очікування покупців.

Серед основних особливостей спілкування продавців та споживачів можна виокремити:

- споживач сам вирішує який магазин вибрати для здійснення покупки;
- вибір товару залежить тільки від споживача;
- споживач має право сам вирішувати, до кого звернутися з персоналу за допомогою;
- персонал повинен обслуговувати всіх клієнтів, незалежно від особистісних факторів.

Специфіка спілкування в торгівлі проявляється також у тому, що всі переважані вище особливості взаємодії продавця і покупця можуть мати як позитивні, так і негативні наслідки. Пояснюється це певними умовами взаємодії, а також яке виховання та культура самих продавців.

Виходячи з цього, можна зробити висновки, що мистецтво спілкування продавців з покупцями є одним з основних чинників підвищення рівня продажів в торгівлі. Тому удосконалення системи обслуговування споживачів є першочерговим завданням стратегічного розвитку підприємства [1].

Список використаних джерел:

1. Величко Л. А. Управління мотивацією праці на підприємствах сфери обслуговування / Л. А. Величко, О. П. Величко // Сучасні трансформації організаційно-економічного механізму менеджменту та логістики суб'єктів підприємництва в системі економічної безпеки України / за заг. ред. д.е.н., проф. Т. В. Гринько. – Дніпро: Біла К.О., 2017. – С. 120–128.
2. Управління розвитком трудового потенціалу: моногр./ В. М. Гриньова, М. М. Новікова, М. С. Бриль та ін. – Х.: Вид-во ХНЕУ, 2009. – 264 с.
3. Репєв А. П. Трудные продажи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repiev.ru/articles/Difficult-Sales.htm>
4. Торгівля та біржова діяльність в Україні: проблеми і стратегії розвитку: колект. моногр. / за заг. ред. Т. В. Гринько. – Дніпро : Біла К. О., 2018. – 400 с.

К. е. н. Олійник Т. І., Карапетян А. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ
СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ**

Наявність протиріч між торговельною політикою та системою стійкого екологічно безпечного розвитку економіки є однією з найгостріших проблем розвитку світового господарства. Досягнення необхідного для нормального функціонування суспільства рівня екологізації є неможливим без виробленні спільних напрямів екологічної політики при здійсненні торговельних відносин. Сучасне багатостороннє екологічне регулювання включає систему міждержав-